

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Lisskulla Zayane (MP) om hur kommunen stöttar barn med SiS-placering

Kortfattad beskrivning av interpellationen.

Interpellation från Lisskulla Zayane (MP) till socialnämndens ordförande Filip Wiljander med följande frågor:

1. Har vi en uppfattning om barn som Nacka kommun placerat har drabbats av kränkningar, våld och övergrepp?
2. Hur ofta under en SIS-placering besöker en socialsekreterare den placerade och har oövervakade samtal?
3. Vad erbjuder kommunen för stöd till barn och deras familjer om barnet har utsatts för kränkningar, våld och övergrepp under tiden på SIS, efter placeringen?

Mitt svar är följande:

Jag följer noggrant den nationella debatt som förs om bristande kvalitet på Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. På dessa ungdomshem, så kallade SiS-institutioner, placeras barn och unga som bedöms ha omfattande psykosocial problematik och som enligt socialtjänsten behöver stå under särskilt noggrann tillsyn. Det är samhällets ansvar att se till att dessa barn och unga får det skydd och stöd som de har rätt till. Då får det inte förekomma missförhållanden vid placeringar. Enligt både rapporten från Barnrättsbyrån och från andra rapporter, förekommer direkt sexuellt våld. Det borde föranleda ett ramaskri. Det är att direkt svika de som är i behov av stöd och hjälp när myndigheten inte klarar av att skydda de barn de har ansvar för. Det tänker jag aldrig acceptera.

Mitt ansvar på de tre ovanstående frågorna är följande:

Har vi en uppfattning om barn som Nacka kommun placerat har drabbats av kränkningar, våld och övergrepp?

Det har inte kommit till min eller socialtjänstens kännedom att några unga som har varit placerade på SiS-institution under de senaste åren skulle ha blivit utsatta för kränkningar, våld eller övergrepp. Om man ser till forskningen om detta så är dock den faktiska

förekomsten av förklarliga skäl svår att veta. Mörkertalet bedöms vara stort. För att minska och förebygga förekomsten av denna typ av våld är det arbete som lyfts under följande punkt viktigt, där relationen mellan Nackas socialtjänst och den placerade är grunden.

Hur ofta under en SIS-placering besöker en socialsekreterare den placerade och har övervakade samtal?

Nackas socialtjänst har god och kontinuerlig uppföljning av placeringar av barn och unga på SiS särskilda ungdomshem. När Nackas socialnämnd placerar ett barn eller en ungdom på en SiS-institution besöker socialsekreteraren den unge i direkt anslutning till placering, oftast redan inom två dagar från att placeringen gjorts. Därefter har socialsekreterare kontakt med den unge per telefon minst en gång per vecka, men i vissa fall flera gånger per vecka. Socialsekreterare träffar den unge fysiskt varannan månad.

Den täta kontakten är för att skapa relation till ungdomen, vilket ökar möjligheten för att ungdomen vågar prata om han eller hon har drabbats av kränkningar eller övergrepp. I rapporten från Barnrättsbyrån lyfts bland annat det faktum att intervjupersonerna var rädda för att berätta om vad som hänt för annan personal från just SiS (Barnrättsbyrån 2023, 58). Då blir kontakten med socialtjänsten än viktigare. Vår socialtjänst har aldrig samtal med ungdomen på ungdomshemmet under övervakning av någon annan. Personalen från SiS erbjuder sig att vara med om ungdomen eller socialsekreteraren så önskar, om inte deltar de inte vid mötet. I denna fråga har ungdomen alltid sista ordet. Den täta kontakten med placerade ungdomar innebär många möjligheter att lyfta situationer som upplevs jobbiga för den unge. Om socialsekreterare får kännedom om våld, kränkning eller övergrepp polisanmäls detta enligt befintlig rutin.

Nackas socialtjänst har vid upprepade tillfällen fått feedback från personal vid SiS att de inte är vana vid att socialsekreterare besöker ungdomen så snabbt när denne blivit placerad, dels att socialtjänsten ringer och pratar med ungdomen varje vecka. Det ser jag som positivt respons på Nackas socialtjänsts arbete, men vittnar troligen också om att andra kommuners arbete är eftersatt.

Vad erbjuder kommunen för stöd till barn och deras familjer om barnet har utsatts för kränkningar, våld och övergrepp under tiden på SIS, efter placeringen?

Socialtjänsten kan erbjuda brottsofferstöd samt krisstöd till den unge och familjen. Ungdomar som är placerade på SiS har pågående samtalsinsatser och dessa kan kopplas in gällande dylika händelser. De flesta familjer som har sitt barn placerat erhåller samtidigt familjebehandling och då får de stöd genom den pågående insatsen.

Filip Wiljander (M)
Socialnämndens ordförande